

Modificări în domeniul legislației achizițiilor publice - OUG nr. 26/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul investițiilor publice

Considerații generale

În vederea implementării proiectelor de infrastructură de interes național și a proiectelor de investiții propuse a fi finanțate din Planul Național de Redresare și Reziliență, precum și în considerarea necesității aprobării unor măsuri privind legislația în domeniul achizițiilor publice, astfel încât să fie evitate întârzierile în implementare și pierderea finanțării, a fost adoptată și a intrat în vigoare la 21 martie 2022 Ordonanța de urgență nr. 26/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul investițiilor publice (denumită în cele ce urmează „**OUG 26/2022**”).

OUG 26/2022 modifică Legea 98/2016 privind achizițiile publice, Legea 99/2016 privind achizițiile publice sectoriale și Legea 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, modificări pe care le sumarizăm în cele ce urmează:

Modificări ale Legii nr. 98/2016 și Legii nr. 99/2016

- **In ce privește negocierea fără publicare prealabilă a unui anunț de participare**

Se clarifică și circumstanțiază unul din cazurile în care autoritatea contractantă va avea dreptul de a aplica procedura fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare pentru atribuirea contractelor de achiziții publice/acordurilor-cadru de lucrări, de produse sau de servicii, anume ca o **măsură absolut necesară**, atunci când, **din motive de extremă urgență, determinate de evenimente care nu puteau fi prevăzute de către autoritatea contractantă**, termenele pentru procedurile de licitație deschisă, licitație restrânsă, negociere competitivă sau procedură simplificată nu pot fi respectate. Evident, situațiile invocate pentru a justifica extrema urgență nu trebuie în niciun caz să fie atribuibile autorității contractante.

Anterior, se făcea referire la o măsură strict necesară și la evenimente imprevizibile în general, nu neapărat care nu puteau fi prevăzute de autoritatea contractantă.

Având în vedere caracterul excepțional al situațiilor de acest fel, autoritatea contractantă nu va avea dreptul de a stabili în documentele achiziției durata contractului pe o perioadă mai mare decât cea necesară pentru a face față situației neprevăzute care a determinat aplicarea procedurii de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, cu excepția proiectelor de infrastructură de transport transeuropean, când se poate stabili în mod justificat o durată mai mare.

- **Stabilirea de termene clare pentru solicitarea documentelor justificative în baza Documentului Unic de Achiziție European (DUAE)**

În scopul urgentării finalizării procesului de evaluare, OUG 26/2022 modifică prevederile referitoare la prezentarea documentelor justificative actualizate prin care se demonstrează îndeplinirea criteriilor de calificare și selecție, în conformitate cu informațiile cuprinse în DUAE, în sensul instituirii unui **termen de o (1) zi lucrătoare** pentru autoritatea contractantă de la momentul stabilirii ofertantului clasat pe primul loc după aplicarea criteriului de atribuire, respectiv în termen de o (1) zi lucrătoare de la emiterea avizului conform (în situația în care documentația este supusă controlului ex-ante) **de a solicita ofertantului declarat câștigător prezentarea acestor documente justificative actualizate**. Excepție fac procedurile care se desfășoară în mai multe etape, când documentele justificative trebuie solicitate înainte de transmiterea invitațiilor pentru a doua etapă.

Ofertantului/candidatului i se va acorda un **termen de șapte (7) zile lucrătoare pentru a răspunde la solicitarea de clarificare, sub sancțiunea respingerii ofertei ca inacceptabilă**. Acest termen poate fi prelungit, la solicitarea ofertantului/candidatului cu cel mult trei (3) zile lucrătoare.

- **Plăți efectuate direct unor alte entități în cadrul contractului de achiziție publică**

Autoritatea contractantă va avea posibilitatea de a efectua în mod direct plăți corespunzătoare părții/părților din contract îndeplinite, pentru servicii, produse sau lucrări furnizate, nu numai subcontractanților, dar și **furnizorilor și/sau subcontractanților subcontractanților și/sau oricăror alți operatori economici, cu condiția ca această posibilitate să fi fost prevăzută în documentele achiziției**. Desigur, este necesar ca entitățile respective să-și exprime opțiunea în acest sens.

- **Modificarea contractului de achiziție publică – determinarea valorii nete cumulate a modificărilor succesive**

Pentru situația de modificare a contractelor/acordurilor-cadru, fără a se organiza o nouă procedură de atribuire, anume situația când sunt îndeplinite mai multe condiții cumulativ ((i) valoarea modificării este mai mică decât pragurile valorice

Amendamente aduse
Legii nr. 101/2016

corespunzătoare prevăzute la art. 7 alin. (1) din Lege; (ii) valoarea modificării este mai mică decât 10% din prețul contractului de achiziție publică inițial, în cazul contractelor de achiziție publică de servicii sau de produse, sau mai mică decât 15% din prețul contractului de achiziție publică inițial, în cazul contractelor de achiziție publică de lucrări; și (iii) modificarea nu aduce atingere caracterului general al contractului sau al acordului-cadru în baza căruia se atribuie contractul subsecvent respectiv) și **se efectuează mai multe modificări succesive, valoarea acestora se va determina pe baza valorii nete cumulate a modificărilor succesive, fără a se lua în calcul și modificările care nu conduc la majorarea prețului contractului și fără a se aduce atingere caracterului general al contractului/acordului-cadru.**

Clarificarea este oportună în contextul în care în cadrul contractelor există și modificări pentru care se pot utiliza rezerve de implementare sau alte mecanisme legale.

- **Obiectul acțiunilor judiciare aferente procedurilor de achiziții publice**

OUG 26/2022 completează prevederile referitoare la procesele și cererile aferente procedurilor de achiziții publice în sensul completării ariei de aplicare și **cu litigiile și cererile care decurg din rezilierea, rezoluțiunea, denunțarea unilaterală sau încetarea anticipată a contractelor de achiziție publică din motive independente de autoritatea contractantă.** Astfel de litigii se soluționează în prima instanță, de urgență și cu precădere tot de secția civilă a tribunalului în circumscripția căruia se află sediul autorității contractante sau în circumscripția în care își are sediul social/domiciliul reclamantul.

De asemenea, se reglementează că **procedura ordonanței președințiale în materia suspendării rezilierii, rezoluțiunii, denunțării unilaterale sau încetării anticipate a contractelor de achiziție publică este inadmisibilă,** întrucât în cazul ordonanței președințiale, acțiunea se va judeca în camera de consiliu, iar autoritatea contractantă, în calitate de pârât nu este citată, neavând deci posibilitatea de a formula apărări.

- **Modificări în materia termenelor din acțiunile judiciare**

Termenul de introducere a acțiunii este de **1 an de la nașterea dreptului pentru acțiunile privind acordarea despăgubirilor pentru repararea prejudiciilor cauzate în cadrul procedurii de atribuire,** respectiv de **3 ani de la nașterea dreptului pentru acțiunile privind executarea, anularea, nulitatea contractelor,** dacă prin legi speciale nu se prevăd alte termene de prescripție a dreptului material la acțiune raportat la obligațiile legale sau contractuale încălcate.

Termenul de introducere a acțiunii este însă de **30 de zile de la nașterea dreptului pentru acțiunile care decurg din rezoluțiunea, rezilierea, denunțarea**

unilaterală sau încetarea anticipată a contractelor de achiziție publică, dacă prin legi speciale nu se prevăd alte termene de prescripție a dreptului material la acțiune raportat la obligațiile legale sau contractuale încălcate.

Prin excepție de la dispozițiile legale care prevăd un termen de 5 zile pentru depunerea întâmpinării, pentru acțiunile care decurg din rezoluțiunea, rezilierea, denunțarea unilaterală sau încetarea anticipată a contractelor de achiziție publică, termenul nou instituit pentru depunerea întâmpinării este de 15 zile de la data comunicării pârâtului a cererii de chemare în judecată.

▪ **Reținerea cauțiunii de către autoritatea contractantă**

În situația în care autoritatea contractantă câștigă în mod definitiv contestația depusă în cadrul procedurii de achiziție publică, aceasta are obligația de a efectua demersurile necesare pentru **reținerea cauțiunii constituite la Consiliu de către operatorul economic care a depus contestația, în vederea și în limita acoperirii prejudiciilor cauzate de întârzierile înregistrate în finalizarea procedurii de atribuire.**

Limitarea răspunderii: acest material include doar o descriere succintă a prevederilor legale prezentate și nu reprezintă opinie juridică la speță din partea Voicu & Filipescu.

Pentru mai multe detalii și consultanță specifică, nu ezitați să ne contactați la adresa de email: marta.popa@vf.ro sau raluca.mihai@vf.ro